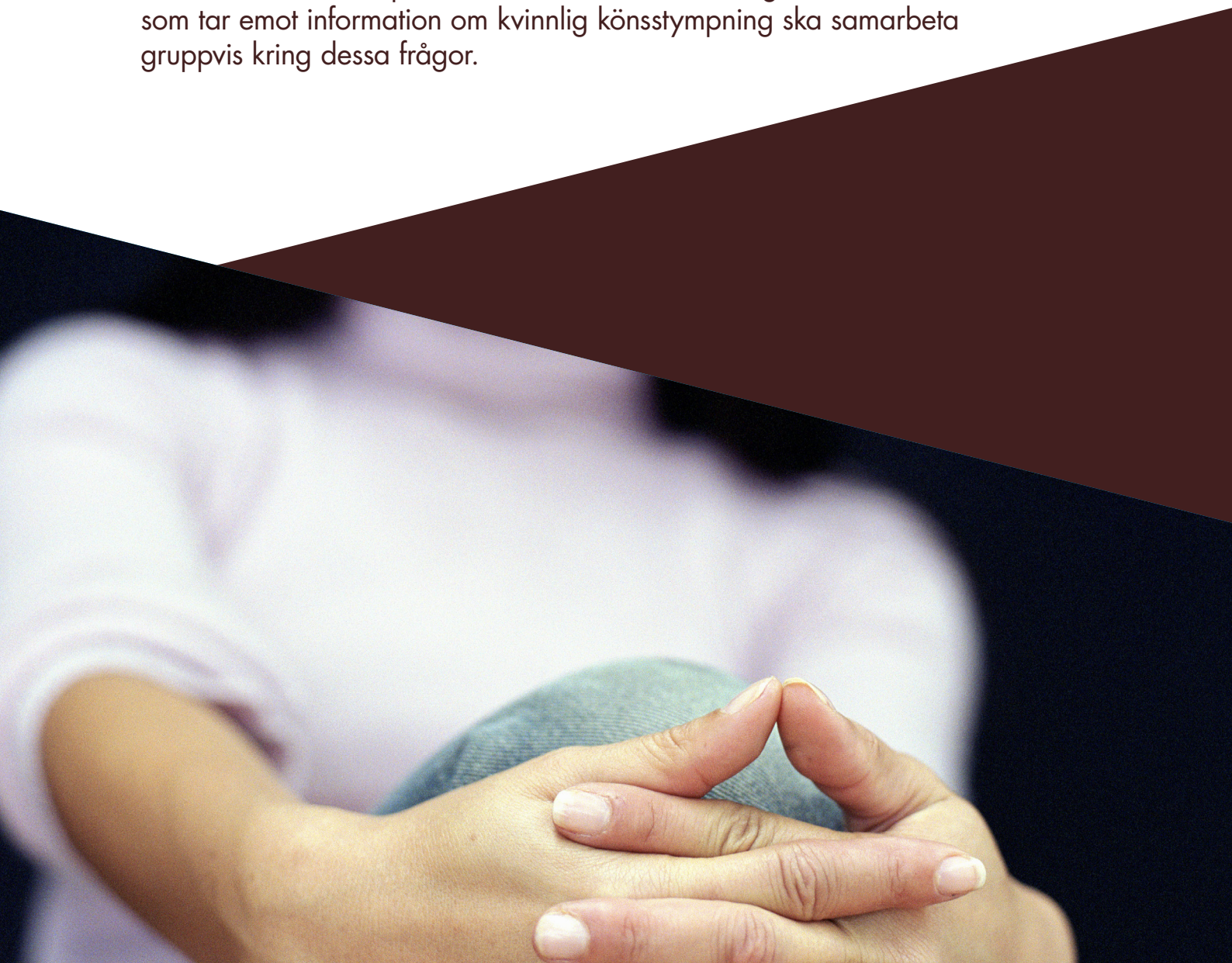

Om könsstympling av flickor och kvinnor

Detta är en handledning som vänder sig till dig som informerar/undervisar nyanlända om kvinnlig könsstympling, i rollen som samhällskommunikatör eller hälsokommunikatör.

Handledningen är utformad som ett diskussionsunderlag med "reflektionskort" som innehåller påståenden och tillhörande frågor. Tanken är att de som tar emot information om kvinnlig könsstympling ska samarbeta gruppvis kring dessa frågor.

Brott mot de mänskliga rättigheterna

I hela världen finns det cirka 130 miljoner flickor och kvinnor som är könsstympade. Några tusen av dessa kvinnor finns i Sverige.

Kvinnlig könsstympning är förbjuden i Sverige. Det gäller även om ingreppet utförs utomlands, i ett land där det är tillåtet. Kvinnlig könsstympning är ett brott mot de mänskliga rättigheterna och konventionen om barnets rättigheter.

För att förhindra att flickor och kvinnor som bor i Sverige blir könsstympade, är det angeläget att nå ut med information om

- vad den svenska lagstiftningen säger om kvinnlig könsstympning
- var de kan söka stöd och få hjälp.

Det är vår skyldighet att informera om kvinnlig könsstympning och vad som gäller i Sverige.

Det är de nyanländas rätt att få information om kvinnlig könsstympning och vad som gäller i Sverige.

Du behöver grundläggande kunskaper om kvinnlig könsstympning

Det är viktigt att du som lärare/kommunikatör har kunskap om orsakerna till att seden med könsstympning fortfarande praktiseras. För att du på bästa sätt ska kunna använda diskussionsunderlaget i mötet med nyanlända är det därför bra om du har tagit del av Socialstyrelsens webbutbildning om kvinnlig könsstympning eller har fått grundläggande kunskap på annat sätt.

Låt informationen om kvinnlig könsstympning vara ett separat avsnitt

Fundera på vart det är lämpligt att ta upp frågan om könsstympning. I bland kan det vara svårt för deltagare som vill få kunskap om kvinnlig könsstympning att ta emot den om den ges i fel sammanhang. Till exempel kan det vara känsligt om den ges samtidigt som information om våld i nära relationer. Det är därför en fördel om informationen om kvinnlig könsstympning får utgöra ett eget avsnitt. Informationen kan ges under temat ”mänskliga rättigheter” eller ”att bilda familj”.

Exempel på påståenden och frågor i diskussionsunderlaget

1. Kvinnlig könsstympning är förbjudet enligt svensk lag.

- Varför är kvinnlig könsstympning olagligt i Sverige, tror du?
- Hur är det i det land du kommer ifrån?
- Vad betyder "att ha rätt till sin egen kropp" för dig?

2. I FNs barn konvention står det att kvinnlig könsstympning är en sedvänja som ska avskaffas.

- Varför blir flickor och kvinnor könsstympade?
- Hur kan vi skydda flickor från att könsstympas?

3. Könsstympning som en hälsorisk.

- Känner du till de fysiska och psykiska hälsorisker som kvinnlig könsstympning kan innebära?
- Vet du någon som har råkat illa ut i samband med könsstympning?
- Vet du vart du ska vända dig om du har frågor om din hälsa som hänger samman med könsstympning?

4. Alla som jobbar inom hälso- och sjukvården och i skolan har anmälningskyldighet. Känner du till att personal inom till exempel hälso- och sjukvården, tandvården, förskolan och skolan är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de misstänker att ett barn kommer att bli utsatt för könsstympning.

- Vad innebär anmälningskyldigheten för barnet och föräldrarna, tror du?

Förbered dig på frågor

Vid informationstillfället kan du få en del frågor. Det är därför bra om du förbereder dig genom att ta reda på var det finns hjälp att få i din kommun och ditt landsting.

Efter informationstillfället – dela gärna ut en sammanställning av verksamheter med adress och telefonnummer. Exempel på verksamheter:

- vårdcentral
- mödravårdscentral
- barnavårdscentral
- gynekologisk mottagning/klinik
- skolsköterska
- ungdomsmottagning.

(På Södersjukhuset i Stockholm finns en särskild mottagning – Amelmottagningen – som är en mottagning för könsstympade kvinnor)

Mer information

Om du vill läsa mer om kvinnlig könsstympning och vad hälso- och sjukvården kan erbjuda för hjälp och stöd kan du besöka:

1177 Vårdguiden

<http://www.1177.se/Uppsala-lan/Tema/Sex-och-relationer/Kroppen/Konsstympning---omskuren-kvinna/>

UMO – din ungdomsmottagning på nätet

<http://www.umo.se/Kroppen/Tjejers-underliv/Konsstympning---omskuren-tjej/>

Socialstyrelsen

<http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/konsstympningavflickorochoch-kvinnor>

Sveriges riksdag

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-1982316-med-forbud-mot-_sfs-1982-316/

Länsstyrelsen Östergötland

<http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/hedersfortryck/Sv/uppdrag/Pages/konsstympning.aspx>

Webbutbildning om könsstympning

www.socialstyrelsen.se/webbutbildningkonsstympning

Om kvinnlig könsstympning
(artnr 2015-2-44)

Publikationen laddas ner från www.socialstyrelsen.se

**Varför är kvinnlig
könsstympning olagligt
i Sverige, tror du?**

**Känner du till de fysiska
och psykiska hälsorisker
som kvinnlig
könsstympning innebär?**

**Vad betyder
"att ha rätt till sin egen
kropp" för dig?**

**Vet du någon som har
råkat illa ut i samband
med könsstympning?**

**Varför blir flickor och
kvinnor könsstympade?**

**Vet du vart du ska
vända dig om du har
frågor om din hälsa som
hänger samman med
könsstympning?**

**Hur kan vi skydda flickor
från att könsstympas?**

**Vad innebär
anmälningsskyldighet för
barn och föräldrar?**

Foto Johnér/Linda Otterstedt, Etsabild/Elliot Elliot, Bildarkivet/Jörgen Wiklund, Matton, Socialstyrelsen/Johanna Embretsén, Folio, Matton. Personerna på bilderna har ingen koppling till innehållet.